

22.11.2013

Rakennepoliittisen ohjelman johtoryhmä

Kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentäminen

Ministeriöt ovat tehneet syksyn 2013 aikana esityksiä kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentämiseksi tavoitteena saavuttaa yhden miljardin euron vähennys kuntien toimintamenoissa vuoden 2017 tasossa. Ministeriöiden esittämällä lakisääteisten tehtävien ja velvoitteiden vähentämisehdotuksilla ei päästä tavoiteltuun yhden miljardin suuruiseen säästöön kuntien toimintamenoissa vuoden 2017 tasossa. Talouspoliittisen ministerivaliokunnan toimeksiannosta valmistelua on jatkettu valtiovarainministeriössä.

Tarkasteluun on sisällytetty vain sellaiset esitykset, joiden arvioidaan kokonaisuudessaan supistavan julkisia menoja. Tästä syystä tehtävän siirtoja kunnilta valtiolle ei ole otettu huomioon, ellei niiden katsota tuovan keskittämällä saavutettavia tuottavuus- tai muita hyötyjä. Tarkastelussa ei ole myöskään otettu huomioon toimenpiteitä, joiden toteutus on jo meneillään (esimerkiksi hallituksen esitys on jo annettu).

Valtiovarainministeriössä on valmisteltu ministeriöiden toimittamien esitysten lisäksi uusia ehdotuksia kuntatalouden tasapainottamiseksi, jotta tavoiteltu 1 miljardin euron mittaluokka voitaisiin saavuttaa. Täydennyksessä keskityttiin esityksiin, jotka kuntien toimintaa ohjaavaa sääntelyjärjestelmää muuttamalla mahdollistaa toimintojen tehostumisen siten, että kuntien menot vähenevät.

Osa on alkuperäisen toimeksiannon mukaisesti kuntien tehtäviä ja velvoitteita vähentäviä ehdotuksia. Loput ovat pikemminkin säästöehdotuksia tai maksujen korotusehdotuksia. Tarkastelunäkökulmaa on laajennettu siten, että mukaan on otettu myös alemman asteisen sääntelyn piiriin kuuluvia velvoitteita, joiden lieventämisellä mahdollistetaan toiminnan tehostamista. Lisäksi tarkasteluun on otettu mukaan maksuperusteiden tarkistaminen.

Rakennepoliittisen ohjelman kokonaisuuteen kuuluu lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaisuudistus, jonka osuus ohjelmaan sisältyvän julkisen palvelujärjestelmän tuottavuusvaatimuksen toteuttamisessa on hallitseva. Tämän uudistuksen vaikutukset eivät sisälly tähän ehdotukseen.

Ehdotuksilla on 1,2 mrd. euroa kuntien menoja vuoden 2017 tasolla vähentävä vaikutus. Ehdotusten vaikutusarviot ovat monelta osin alustavia, ja toimeenpanon konkretisointi vaatii jatkovalmistelua. Tämä koskee erityisesti liitteessä tähdellä merkittyjä kohtia.

Ehdotukset vaativat eräiltä osin vielä täsmentämistä siten, että ne ovat hallituksen päätettävissä 29.11.2013. Ministeriöiden tulee valmistella kehusehdotuksensa näiden päätösten pohjalta.